

ΚΕΙΜΕΝΟ 1 Ο ρόλος της εκπαίδευσης στην ειρήνη

Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες, οι μαθητές ρωτήθηκαν αν πιστεύουν ότι ο πόλεμος επιλύει διαφορές. Στις χώρες με ανεπτυγμένα εκπαιδευτικά συστήματα οι μαθητές ισχυρίστηκαν ότι είναι κατά του πολέμου και υποστήριξαν ότι θα έκαναν τα πάντα, έτσι ώστε να διατηρηθεί η ειρήνη στον πλανήτη γη. Αντίθετα σε χώρες με όχι και τόσο αναπτυγμένα εκπαιδευτικά συστήματα, οι μαθητές υποστήριξαν ότι ο πόλεμος μπορεί να **επιφέρει** και θετικά αποτελέσματα, καθώς κάνει τις χώρες που νικούν στον πόλεμο περισσότερο ισχυρές.

Αναμφίβολα, η εκπαίδευση και η στοιχειώδης παιδεία είναι δυνατό να ενισχύσουν το πνεύμα της ειρήνης, αν κανείς μαθαίνει τις επιπτώσεις του πολέμου και την αξία και τα οφέλη της ειρήνης για τους ανθρώπους. Επίσης, η εκπαίδευση και η στοιχειώδης παιδεία που αποκτά ένας άνθρωπος κατά τη διάρκεια της ζωής του, του δίνει την δυνατότητα να κατανοήσει τη βαθιά σημασία της συνεργασίας που **επιτυγχάνεται** αποκλειστικά σε καιρό ειρήνης.

Επιπλέον, η ουσιαστική μόρφωση δίνει την ευκαιρία να μελετήσει κανείς τα έργα «μεγάλων» και «σοφών» ανθρώπων, όπως π.χ. τα έργα του Θουκυδίδη, που κάνουν λόγο για τις μελανές συνέπειες του πολέμου. Με τη μελέτη της ιστορίας, μαθαίνει το παρελθόν και τα «λάθη» που έκαναν οι άνθρωποι τότε, έτσι ώστε να μην τα επαναλαμβάνει στο παρόν και στο μέλλον.

Τελικά, η στοιχειώδης παιδεία αποτελεί κίνητρο αποφυγής του πολέμου και αφορμή για ένα ειρηνικότερο αύριο.

Από τη Μαθητική Εφημερίδα του Λυκείου Πολιχνίτου Λέσβου (Διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2 Η Α. Πιπίνη μιλά για το βιβλίο της «Μελάκ, μόνος» ΤΙΤΛΟΣ:

Δημητρούλη: Κυρία Πιπίνη, ας δούμε λίγο την έμπνευση αυτού του βιβλίου; Πρόκειται για την ιστορία ενός παιδιού...

Πιπίνη: Ενός μικρού, ασυνόδευτου παιδιού, του Μελάκ.

Δημητρούλη: Ο οποίος φεύγει από τον πόλεμο στη Συρία.

Πιπίνη: Δεν ονομάζεται πουθενά ο τόπος, κυρία Δημητρούλη, αλλά είναι φανερό ότι παραπέμπει σε αυτό.

Δημητρούλη: Ναι, **καταλήγει** στη θάλασσα και πρέπει να περάσει απέναντι. Το κύριο στοιχείο αυτού του βιβλίου είναι η καταγραφή των συναισθημάτων αυτού του παιδιού.

Πιπίνη: Πολύ σωστά το είπατε. Το βιβλίο γράφτηκε τον Σεπτέμβριο του 2015. Όπως θυμάστε κι εσείς, το καλοκαίρι του 2015 ήταν ένα βαρύ καλοκαίρι, ήταν ένα απειλητικό και αφιλόξενο καλοκαίρι. Πηγαίναμε διακοπές, όταν συνειδητοποίησα ότι στις θάλασσες όπου κολυμπούσαμε εμείς και οι παρέες μας, στις ίδιες αυτές θάλασσες, πνίγονταν άνθρωποι. Όλη η ειδησεογραφία εκείνου του καλοκαιριού, οι καρδιές αυτών των ανθρώπων, οι φωτογραφίες στις εφημερίδες, τα βλέμματα των ανθρώπων, τα χέρια ενός άντρα την ώρα που ξάπλωνε στη γη, με σόκαραν τόσο πολύ... Χωρίς να ήμασταν **παρόντες** εμείς όλοι, αισθανόμασταν ότι ήμασταν παρόντες. (...) Και σκέφτηκα ότι όλα αυτά τα πράγματα που εμείς δεν μπορούμε να τα διαχειριστούμε, αυτοί τα ζούσαν. Εμείς δεν μπορούμε ως ενήλικες να εξηγήσουμε γιατί συμβαίνει αυτό. Αναρωτιόμαστε πώς θα μπορούσαμε να τα πούμε σε ένα παιδί. Πώς θα μπορούσαμε να τα εξηγήσουμε σε ένα παιδί που ρωτάει. Ήθελα να πω στα παιδιά σε τι να πιστέψουν, για **ποιο** πράγμα αξίζει να ζουν. Ήθελα να δώσω μια απάντηση: ο κόσμος μπορεί να είναι και δίκαιος. Και το έγραψα σε αυτή την ιστορία.

Δημητρούλη: Νομίζω ότι το αποτυπώσατε με την πλέον κατάλληλη λέξη που θα μπορούσε να μιλήσει σε όλους μας. Είναι η λέξη «φοβάται», που την επαναλαμβάνετε συνεχώς στο βιβλίο: «Πεινάει. Φοβάται. Διψάει. Φοβάται. Κρυώνει. Φοβάται». Δηλαδή όλα αυτά τα καθημερινά συναισθήματα της επιβίωσης σε αυτό το παιδί συνοδεύονταν από φόβο. (...)

Πιπίνη: Κατ' αρχάς, η ιστορία στο βιβλίο παρουσιάζεται από δύο οπτικές γωνίες. Ξεκινάει η ιστορία από την οπτική γωνία του Μελάκ που λέει «Μια μέρα ξύπνησα και όλα τα χρώματα είχαν χαθεί... Ο ουρανός γκρίζος,

η γη γεμάτη στάχτη...» Επειδή δεν μπορούσα να υιοθετήσω απόλυτα αυτή τη φωνή, ήθελα να βάλω και αυτό που βλέπουμε εμείς, βλέποντας αυτά τα παιδιά. (...) Ήθελα να αποτυπώσω το συναίσθημα.

Δημητρούλη: Ο φόβος είναι ένα συναίσθημα που κατακλύζει τα παιδιά. Όσο το **κουκουλώνουμε**, τόσο του επιτρέπουμε να **διογκώνεται**.

Πιπίνη: Πρέπει να σας πω κάτι. Φέτος πήγα σε 27 σχολεία, για να μιλήσουμε για το βιβλίο μου. Μέσα από την επαφή μου με τα παιδιά, συνειδητοποίησα ότι τα παιδιά ξέρουν.

Δημητρούλη: Ξέρουν! Και μάλιστα καλύτερα από εμάς.

Πιπίνη: Πολύ σωστά. Δεν τους τα λέμε, για να τα ενημερώσουμε. Θέλουμε να τα διαχειριστούν. Τα παιδιά είχαν σε όλα τα σχολεία ακριβώς την ίδια αντίδραση: «Τι μπορούμε να κάνουμε;» «Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε;» Κι αυτό με συγκίνησε. Δεν μπήκαν καν στη διαδικασία να σκεφτούν ότι αυτός είναι ξένος και δεν θα έπρεπε να τον βοηθάμε. (...)

Δημητρούλη: Ο Μελάκ, όμως, δεν σταματάει να φοβάται... (...)

Πιπίνη: Ναι, είναι σημαντικό, όμως, να πούμε ότι, αν και τώρα τα πράγματα είναι δύσκολα, το τέλος είναι αισιόδοξο. Και που έμαοιαζε ακατόρθωτο, βλέπουμε τον Μελάκ μέσα σε μία τάξη. Θέλω, λοιπόν, να πω ότι η εκπαίδευση στηρίζει τα παιδιά να προχωρήσουν παραπέρα. Ακόμη και σε μια τόσο δύσκολη διαδρομή υπάρχει ένα φως.

Πηγή: <http://www.ert.gr/eidiseis/politismos/vivlio/i-a-pipini-mila-gia-to-vivlio-tis-melak-monos-audio/>

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Να επιλέξετε μια πρόταση ή φράση του Κειμένου 2, η οποία θα μπορούσε να αποτελέσει τον **τίτλο** του κειμένου. Να δικαιολογήσετε με συντομία γιατί επιλέξατε τη φράση αυτή.
2. Στο καθένα από τα δύο κείμενα παρουσιάζονται άμεσα ή έμμεσα εισηγήσεις για τον **τρόπο** με τον οποίο η **εκπαίδευση** μπορεί να συμβάλει στην εδραίωση της **ειρήνης**. Να καταγράψετε με δικά σας λόγια δύο (2) τέτοιες εισηγήσεις, οι οποίες προκύπτουν **από το κάθε κείμενο**.
3. Η πρώτη παράγραφος του Κειμένου 1 («*Σύμφωνα με πρόσφατες έρευνες... περισσότερο ισχυρές*») δεν έχει πρόταση **κατακλείδα**. Να γράψετε μια δική σας πρόταση κατακλείδα, η οποία να ταιριάζει με τη συγκεκριμένη παράγραφο.
4. Να αντιγράψετε μέσα από το κείμενο στο τετράδιό σας από ένα παράδειγμα δευτερεύουσας
 - α) **ΟΝΟΜΑΤΙΚΗΣ** ειδικής, βουλητικής, πλάγιας ερωτηματικής, αναφορικής ονοματικής,
 - β) **ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΗΣ** αναφορικής επιρρηματικής, αιτιολογικής, τελικής, υποθετικής, χρονικής, εναντιωματικής, παραχωρητικής, αποτελεσματικής.Δηλώστε δίπλα σε κάθε μία τον **συντακτικό** της **ρόλο**.
5. Να γράψετε ένα **τονικό παρώνυμο** για τις λέξεις: παιδιά, σχολεία.
6. Να γράψετε ένα **ομόηχο** για τη λέξη **ποιο** (Κείμενο 2) και να εντάξετε το ομόηχό σας σε πρόταση, έτσι ώστε να φαίνεται η σημασία του.
7. Να γράψετε ένα **συνώνυμο** για την καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις (με βάση τη σημασία που έχουν οι λέξεις στα κείμενα): **επιφέρει** (Κείμενο 1), **επιτυγχάνεται** (Κείμενο 1), **διογκώνεται** (Κείμενο 2).
8. Να γράψετε ένα **αντώνυμο** για τη λέξη **κουκουλώνουμε**, **καταλήγει** και **παρόντες** (Κείμενο 2) (με βάση τη σημασία που έχει η λέξη στο κείμενο).
9. Να συνεχίσετε τη φράση: «**Όταν η ειρήνη αντικατέστησε τον πόλεμο...**», φτιάχνοντας μια παράγραφο για τα πλεονεκτήματα της ειρήνης. (Έκταση: 100 - 150 λέξεις)